

**L I G J**  
**Nr. 8670, datë 26.10.2000**

**PËR GRADAT DHE KARRIERËN USHTARAKE NË FORCAT E ARMATOSURA TË  
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

**K U V E N D I**

**I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË  
V E N D O S I:**

**KREU I  
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

**Neni 1**

Ky ligj përcakton kriteret dhe autoritetin për pranimin në Forcat e Armatosura, rendin e gradave, përparimin në gradë dhe në karrierë, përgjegjësitë që rrjedhin nga karakteri i veçantë i detyrës dhe i shërbimit ushtarak dhe ndërprerjen e karrierës për ushtarakët e Forcave të Armatosura.

**Neni 2**

1. Gradat ushtarake janë tituj e shenja dalluese në emërtesën e hierarkisë ushtarake.
2. Hierarkia ushtarake përfshin rendin e gradave dhe të funksioneve.
3. Rendi i gradave dhe i funksioneve në Forcat e Armatosura shkallëzohet nga më e ulta në më të lartën, sipas lidhjeve e varësive që kanë ndërmjet tyre.
4. Ushtarakët, në varësi nga vendi i tyre në hierarkinë e gradave, kanë veçoritë e më të lartit dhe më të ultit.

**Neni 3**

Karriera ushtarake është rendi i përgjegjësive të ushtarakut gjatë kohës që shërben në Forcat e Armatosura, sipas arsimimit, kualifikimit, aftësive drejtuese e profesionale dhe vjetërsisë së shërbimit.

**Neni 4**

1. Në hierarkinë ushtarake, ushtarakët janë oficerë, nënoficerë dhe ushtarë (detarë).
2. Ushtarakët e Forcave të Armatosura janë ushtarakë të shërbimit aktiv të përhershëm (të karrierës), të shërbimit aktiv të përkohshëm, të shërbimit aktiv të detyrueshëm, si dhe ushtarakë të rezervës.

**Neni 5**

1. a) Oficer aktiv i Forcave të Armatosura është shtetasi shqiptar që ka kryer arsimin e lartë ushtarak ose shtetasi shqiptar që ka kryer arsimin e lartë civil dhe kursin përkatës ushtarak, jo më pak se një vit në Akademinë Ushtarake, bën betimin ushtarak dhe titullohet si i tillë me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.

b) Oficer në rezervë i Forcave të Armatosura është shtetasi shqiptar që ka kryer arsimin e lartë dhe, në raste të veçanta ka arsim të mesëm, ka kryer kualifikimin e nevojshëm ushtarak për specialitetin përkatës, ka bërë betimin ushtarak dhe është titulluar me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes. Të tillë janë dhe oficerët aktivë të Forcave të Armatosura që dalin në rezervë.

c) Nënoficer aktiv i Forcave të Armatosura është shtetasi shqiptar që ka kryer arsimin e

mesëm ose arsimin e lartë, kualifikimin përkatës të nënoficerit, që ka bërë betimin ushtarak dhe është titulluar si i tillë me urdhër të komandantit të forcës.

ç) Nënoficer në rezervë i Forcave të Armatosura është shtetasi shqiptar që ka kryer shërbimin e detyrueshëm ushtarak, arsimin e mesëm, kualifikimin përkatës dhe është titulluar si i tillë nga komandanti i forcës.

d) Ushtar (detar) i Forcave të Armatosura është shtetasi shqiptar që:

- kryen shërbimin e detyrueshëm ushtarak aktiv sipas ligjit dhe gjatë kryerjes së këtij shërbimi, bën betimin ushtarak;

- kryen shërbimin ushtarak me pagesë (kontratë);

- bën pjesë në forcat rezerviste.

2. Si oficer, nënoficer dhe ushtar aktiv me pagesë në Forcat e Armatosura pranohet shtetasi shqiptar që, përveç kriterëve të përcaktuara në pikën 1 shkronja “a”, “c” dhe “d” të këtij neni, është në moshën 19 deri në 30 vjeç.

3. Në shërbimin ushtarak si oficer, nënoficer, ushtar me pagesë nuk pranohen shtetasit që janë dënuar nga gjykata për veprë penale për të cilën dënimi minimal është deri në 1 vit, që kanë humbur të drejtën e ushtrimit të profesionit ose të veprimtarisë në administratën publike me vendim gjykate dhe që ndodhen në një proces hetimor me masë sigurie.

## Neni 6

Ushtarakët, me futjen e tyre në shërbimin ushtarak nënshkruajnë kontratë në këto raste:

1. Për ushtarët me pagesë:

a) Kontrata lidhet për një afat jo më pak se 3 vjet me të drejtë ripërtëritjeje. Kohëzgjatja e ripërtëritjes së kontratës përcaktohet me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes, por jo më e gjatë se afati fillestar.

b) Kontrata nënshkruhet ndërmjet shtetasit dhe komandantit të forcës.

2. Për nënoficerët:

a) Kontrata e parë nënshkruhet për një afat jo më pak se 6 vjet me të drejtë ripërtëritjeje. Kohëzgjatja e ripërtëritjes së kontratës përcaktohet me urdhër të komandantit të forcës, por jo më e gjatë se afati fillestar.

b) Kontrata nënshkruhet ndërmjet shtetasit dhe komandantit të forcës.

3. Për oficerët:

a) Kontrata nënshkruhet me fillimin e studimeve në shkollat e larta ushtarake (brenda dhe jashtë vendit). Në kontratë përfshihet koha e arsimimit dhe 6 vjet shërbimi në Forcat e Armatosura, me të drejtë ripërtëritjeje edhe deri 6 vjet të tjera.

b) Kontrata nënshkruhet ndërmjet shtetasit, komandantit të Akademisë Ushtarake dhe përfaqësuesit të Ministrit të Mbrojtjes (për studentët dhe oficerët).

c) Në rast shkeljeje të kontratës, ushtarakët detyrohen të dëmshpërblejnë shpenzimet për kohën e studimit (kualifikimit) brenda ose jashtë vendit. Urdhri i Ministrit të Mbrojtjes për shlyerjen e detyrimit në këto raste përbën titull ekzekutiv.

## Neni 7

Vjetërsia në shërbimin ushtarak e ushtarakut të Forcave të Armatosura, për efekt page, sigurimi shoqëror etj. (përveç gradës), llogaritet nga data e hyrjes në Forcat e Armatosura si ushtar, kursant (nënoficer) dhe student në shkollat e larta ushtarake.

## KREU II GRADAT USHTARAKE

## Neni 8

Në Forcat e Armatosura grada u jepen oficerëve e nënoficerëve të shërbimit aktiv dhe rezervë, ushtarëve (detarëve) të shërbimit të detyrueshëm ushtarak aktiv dhe rezervë, si dhe ushtarëve me pagesë.

## Neni 9

Gradat ushtarake në Forcat e Armatosura për oficerët dhe nënoficerët klasifikohen në grada të ulta, grada të larta dhe grada madhore.

## Neni 10

Gradat ushtarake, sipas llojit të forcës, për ushtarët (detarët), nënoficerët dhe oficerët janë:

1. Për ushtarët (detarët) e shërbimit të detyrueshëm dhe me pagesë:

- Tetar
- Rreshter III
- Rreshter II
- Rreshter I

2. Për ushtarët (detarët) e shërbimit rezervë:

- Rreshter III
- Rreshter II
- Rreshter I

3. Për nënoficerët (për të tria llojet e forcave)

a) Grada të ulta

- Kapter V
- Kapter IV
- Kapter III

b) Grada të larta

- Kapter II
- Kapter I
- Kapter

c) Grada madhore

- Kryekapter

4. Për oficerët në:

- forcat tokësore                      - forcat detare
- forcat ajrore

a) Gradat e ulta

- |          |                  |
|----------|------------------|
| Nëntoger | Nënlejtant       |
| Toger    | Lejtnant         |
| Kapiten  | Kapiten lejtnant |

b) Gradat e larta

- |            |                      |
|------------|----------------------|
| Major      | Kapiten i rangut III |
| Nënkolonel | Kapiten i rangut II  |
| Kolonel    | Kapiten i rangut I   |

c) Gradat madhore

- |                   |               |
|-------------------|---------------|
| Gjeneral brigade  | Kundëradmiral |
| Gjeneral major    | Nënadmiral    |
| Gjeneral lejtnant | Admiral       |
| Gjeneral          |               |

## Neni 11

Koha e qëndrimit në gradë:

1. Për ushtarët (detarët) e shërbimit të detyrueshëm koha e qëndrimit në një gradë dhe fitimi i gradës pasardhëse përcaktohet nga niveli i përvetësimit të programit të përgatitjes së ushtarit dhe arrin deri në rreshter II.

- |                |              |
|----------------|--------------|
| - Tetar        | pas 3 muajsh |
| - Rreshter III | pas 6 muajsh |
| - Rreshter II  | pas 9 muajsh |

2. Për ushtarët (detarët) me pagesë:

- Tetar pas 3 muajsh
- Rreshter III pas 6 muajsh
- Rreshter II pas 9 muajsh
- Rreshter I pas 2 vjetësh

3. Për ushtarët rezervistë:

- Rreshter III 4 vjet ose 20 ditë stërvitje ushtarake
- Rreshter II 5 vjet ose 25 ditë stërvitje ushtarake
- Rreshter I 6 vjet ose 30 ditë stërvitje ushtarake

4. Për nënoficerët aktivë:

- Kapter V - 2 vjet
- Kapter IV - 2 vjet
- Kapter III - 4 vjet
- Kapter II - 4 vjet
- Kapter I - 5 vjet
- Kapter - 5 vjet
- Kryekapter - deri në moshën e daljes në pension

5. Për nënoficerët rezervistë:

- Kapter V - 2 vjet
- Kapter IV - 2 vjet
- Kapter III - 3 vjet
- Kapter II - 5 vjet
- Kapter I - 5 vjet
- Kapter - 5 vjet
- Kryekapter - 5 vjet

6. Për oficerët aktivë:

- Nëntoger Nënlejtant - 3 vjet
- Toger Lejtant - 4 vjet
- Kapiten Kapiten lejtant - 5 vjet
- Major Kapiten i rangut III - 4 vjet
- Nënkolonel Kapiten i rangut II - 5 vjet
- Kolonel Kapiten i rangut I - 5 vjet

Dhënia e gradës gjeneral brigade deri në gjeneral bëhet mbi bazën e aftësive profesionale dhe pa afate të qëndrimit në gradë.

7. Oficerët, që kanë fituar gradat e larta major, deri kolonel dhe që shërbejnë në specialitete si inxhinierë, mjekë, ekonomistë-financierë, juristë dhe specialitete të tjera të ngjashme në Forcat e Armatosura, të përcaktuara nga Ministri i Mbrojtjes, si dhe nënoficerët që kanë fituar gradat e larta kapter II deri kryekapter, në rast se nuk fitojnë gradën tjetër të lartë, qëndrojnë në këtë gradë deri në kohën e daljes në pension.

8. Për oficerët rezervistë që nuk kanë qenë oficerë aktivë:

- Toger - 4 vjet
- Kapiten - 5 vjet
- Major - 6 vjet
- Nënkolonel - 8 vjet

Neni 12

Koha maksimale e qëndrimit në një gradë është:

a) Oficerët me gradën nëntoger dhe toger e fitojnë të drejtën për të marrë gradën e radhës pas plotësimit të afatit kohor të qëndrimit në një gradë, të përcaktuar në nenin 11.

b) Oficerët dhe nënoficerët që kanë 12 vjet shërbim, me kërkesën e tyre, u lind e drejta të kalojnë profesionistë në varësi me nevojat e Forcave të Armatosura dhe të kualifikimit përkatës.

c) Koha maksimale e qëndrimit në gradën kapiten është 17 vjet vjetërsi si oficer, në gradën e majorit 20 vjet vjetërsi si oficer, në gradën e nënkolonelit 27 vjet vjetërsi si oficer, në gradën e kolonelit 30 vjet vjetërsi si oficer.

- Nga pika “c” e këtij neni përjashtohen ushtarakët e përcaktuar në pikën 7 të nenit 11.
- ç) Vjetërsia e ushtarakëve për çdo gradë llogaritet:
- kur plotëson kriteret për marrjen e gradës së radhës, nga dita kur i lind e drejta për marrjen e kësaj grade;
  - kur nuk plotëson kriteret për marrjen e gradës së radhës, nga data e daljes së urdhrit për marrjen e gradës.

### KREU III KARRIERA USHTARAKE, KRITERET DHE MËNYRA E GRADIMIT

#### Neni 13

1. Gradat për ushtarët jepen nga komandanti i njësisë (brigadë-regjiment) dhe i reparteve të njësuar me të.
2. Gradat e nënoficerëve aktivë e rezervistë jepen nga komandanti i forcës dhe nga komandantët e njësive të varësisë së Shtabit të Përgjithshëm, sipas kriterëve të përcaktuara.
3. Kursantët, që përfundojnë kurset pranë Akademisë së Nënoficerëve, titullohen nënoficerë dhe u jepet grada kapter V. Të drejtën e propozimin për titullimin e nënoficerëve dhe dhënien e gradës, në përfundimin e kursit, e ka komandanti i kësaj akademie.

#### Neni 14

1. Titullimi oficer aktiv dhe dhënia e gradës së parë të oficerit bëhet me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.
2. Gradën nëntoger e marrin studentët që mbarojnë arsimin e lartë ushtarak, në akademitë ushtarake brenda ose jashtë vendit, të njësuar me to dhe titullohen oficerë aktivë.
3. Të drejtën e propozimit për titullimin oficer aktiv dhe dhënien e gradës nëntoger e ka titullari i institucionit të arsimit të lartë ushtarak.
4. Gradat ushtarake të oficerëve, nga nëntoger deri në kolonel, jepen me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.
5. Gradat madhore u jepen oficerëve me dekret të Presidentit të Republikës dhe me propozimin e Ministrit të Mbrojtjes.
6. Gradat e Shefit të Shtabit të Përgjithshëm dhe, në kohë lufte, Komandantit të Forcave të Armatosura, u jepen me dekret të Presidentit të Republikës dhe me propozimin e Kryeministrit.

#### Neni 15

Oficerëve, që kryejnë detyra në prokuroritë dhe në gjykatat ushtarake ose në institucionet qendrore dhe në organet e qeverisjes vendore, gradat ushtarake deri në kolonel u jepen me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes dhe me propozimin e drejtuesit të institucionit qendror përkatës, kurse gradat madhore u jepen me dekret të Presidentit të Republikës dhe me propozimin e drejtuesit të institucionit qendror përkatës.

#### Neni 16

Gradat ushtarake për oficerët rezervë jepen në bazë të vjetërsisë në shërbim dhe të funksionit organik kur plotësojnë kriteret e përcaktuara në këtë ligj.

#### Neni 17

1. Ushtarakut i lind e drejta për gradimin e radhës kur plotëson kriteret e mëposhtme:
  - a) afatin kohor të qëndrimit në një gradë, sipas nenit 11 të këtij ligji;
  - b) arsimimin dhe kualifikimin e nevojshëm në shkollë e kurse, ushtarake e civile;
  - c) rezultatet e vlerësimeve vjetore të punës.
2. Ushtarakët, për marrjen e çdo grade më të lartë se ajo që kanë, kanë të drejtë të shqyrtohen e

të vlerësohen nga komisionet e gradave e të karrierës për çdo gradë si më poshtë:

- a) nënoficerët vetëm 1 herë;
- b) oficerët me gradën toger deri në kolonel (kapiten i rangut I) 2 herë;
- c) oficerët me gradën gjeneral - brigade e lart vetëm 1 herë.

#### Neni 18

Ushtarakët e forcave tokësore, për të fituar gradën e radhës, duhet të plotësojnë kriteret e arsimimit dhe të kualifikimit si më poshtë:

##### 1. Oficerët:

a) Toger, për të fituar gradën e kapitenit, të ketë kryer kursin e komandantit të kompanisë, kursin e oficerit të shtabit të batalionit në Akademinë e Forcave Tokësore ose kurse të njësuara me to jashtë vendit.

b) Kapiteni, për të fituar gradën e majorit, të ketë kryer kursin themelor të oficerit të shtabit në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse të njësuara me të në akademitë ushtarake jashtë vendit.

c) Majori, për të fituar gradën e nënkolonelit, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm ose kursin e funksioneve në shtab në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse të njësuara me to në akademitë ushtarake jashtë vendit.

ç) Nënkoloneli, për të fituar gradën e kolonelit, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse të njësuara me të në akademitë ushtarake jashtë vendit.

d) Koloneli, për të fituar gradën madhore, përveç kursit të Shtabit të Përgjithshëm, të ketë kryer kursin e lartë në kolegjin e mbrojtjes pranë Akademisë së Mbrojtjes ose kurse, ose kolegje të larta jashtë vendit.

##### 2. Nënoficerët:

a) Kapteri V deri në kapter IV, të ketë kryer kursin e përgatitjes së përgjithshme për nivelin e komandantit të skuadrës në Akademinë e Nënoficerëve.

b) Kapteri IV, për të fituar gradën kapter III, të ketë kryer kursin e përgatitjes së përgjithshme për nivelin e nënoficerit të togës në Akademinë e Nënoficerëve.

c) Kapteri III, për të fituar gradën kapter II, të ketë kryer kursin e thellimit të njohurive në Akademinë e Nënoficerëve.

ç) Kapteri II, për të fituar gradën kapter I, të ketë kryer kursin e nënoficerit të shtabit të batalionit për sektorin që do të shërbejë në shtab.

d) Kapteri I, për të fituar gradën kapter, të ketë kryer në Akademinë e Nënoficerëve kursin e nënoficerit të shtabit të brigadës për sektorin që do të shërbejë.

dh) Kapteri, për të fituar gradën kryekapter, të plotësojë kohën e qëndrimit në gradën që ka dhe të ketë rezultate të qëndrueshme në kryerjen e detyrës funksionale.

##### 3. Ushtarët:

a) Ushtari, për të fituar gradën tetar, të ketë kryer periudhën e plotë të përgatitjes së përgjithshme (përshtatjen me jetën ushtarake) dhe atë individuale, të posaçme deri në skuadër, si dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve të mundshme.

b) Tetari, për të fituar gradën rreshter III, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit në togë dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve të mundshme.

c) Rreshteri III, për të fituar gradën rreshter II, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit të nënrepartit (kompani, bateri) dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve të mundshme.

ç) Rreshteri II, për të fituar gradën rreshter I, zakonisht është ushtar me pagesë ose rezervist dhe të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit të veprimeve në përbërje të repartit (batalionit) dhe të ketë marrë mbi 80 për qind të pikëve të mundshme në vlerësim. Kjo gradë merret pas kryerjes së shërbimit të detyrueshëm ushtarak aktiv sipas llojit të armës.

#### Neni 19

Ushtarakët e forcave ajrore, për të fituar gradën e radhës, të plotësojnë kriteret e arsimimit dhe të kualifikimit si më poshtë:

##### 1. Oficerët:

a) Togerit, për të fituar gradën e kapitenit, të ketë kryer kursin fillestar në Akademinë e Forcave Ajrore ose kursin e komandantit të kompanisë në Akademinë e Forcave Tokësore, kursin e oficerit të shtabit të batalionit ose kurse të tjera jashtë vendit të njësuar me to.

b) Kapiteni, për të fituar gradën e majorit, të ketë kryer kursin themelor të oficerit të shtabit në Akademinë e Mbrojtjes, ndërsa pilotët të kenë fituar edhe klasin III për fluturim.

c) Majori, për të fituar gradën e nënkolonelit, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm ose kursin e funksioneve në shtab në Akademinë e Mbrojtjes, ndërsa pilotët të kenë fituar klasin II për fluturim dhe personeli inxhiniero-teknik të ketë kryer kursin e lartë profesional sipas specialiteteve në Akademinë e Forcave Ajrore.

ç) Nënkoloneli, për të fituar gradën e kolonelit, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse të njësuar me të në akademitë ushtarake jashtë vendit.

d) Koloneli, për të fituar gradë madhore, përveç kursit të Shtabit të Përgjithshëm, të ketë kryer kursin e lartë në kolegjin e mbrojtjes në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse, ose kolegje të larta jashtë vendit.

### 2. Nënoficerët:

a) Kapteri V deri kapter II të forcave ajrore e fitojnë njëloj si nënoficerët e forcave tokësore.

b) Kapteri I dhe kapter, përveç kriterëve si kapterët e forcave tokësore, të kenë fituar titullin "specialist i klasit II" në specialitetin përkatës.

c) Për të fituar gradën kryekapter, përveç kriterëve të mësipërme, të ketë fituar titullin "specialist i klasit I" në specialitetin përkatës.

### 3. Ushtarët:

a) Ushtari, për të fituar gradën tetar, të ketë kryer periudhën e plotë të përgatitjes së përgjithshme (përshtatjen me jetën ushtarake) dhe atë individuale, speciale deri në skuadër dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve të mundshme.

b) Tetari, për të fituar gradën rreshter III, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit në togë dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve.

c) Rreshter III, për të fituar gradën rreshter II, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit të nënrepartit (kompani, bateri) dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve.

ç) Rreshter II, për të fituar gradën rreshter I, zakonisht është ushtar me pagesë ose rezervist, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit të veprimeve në përbërje të repartit (batalionit) dhe të ketë marrë mbi 80 për qind të pikëve. Kjo gradë merret pas përfundimit të shërbimit të detyrueshëm ushtarak, sipas llojit të armës dhe të shërbimit.

## Neni 20

Ushtarakët e forcave detare, për të fituar gradën e radhës, duhet të plotësojnë kriteret e arsimimit dhe të kualifikimit si më poshtë:

### 1. Oficerët:

a) Nënlejtanti, për të fituar gradën lejtant, të ketë kryer kursin e kualifikimit për zëvendëskomandant anijeje në Akademinë Detare, si dhe të ketë dhënë provimet për vetëdrejtim sipas funksionit organik.

b) Lejtanti, për të fituar gradën kapiten-lejtant, të ketë kryer kursin e kualifikimit për zëvendëskomandant anijeje, si dhe të ketë dhënë provimet për vetëdrejtim sipas funksionit organik (vetëdrejtimi i anijes).

c) Kapiten-lejtanti, për të fituar gradën kapiten i rangut III, të ketë kryer kursin themelor të oficerit të shtabit në Akademinë e Mbrojtjes ose kursin e kualifikimit për oficer shtabi distrikti detar e komandant flotiljeje në Akademinë e Detarisë, si dhe të ketë dhënë provimet për vetëdrejtim sipas funksionit organik.

ç) Kapiteni i rangut III, për të fituar gradën kapiten i rangut II, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm ose kursin e funksioneve në shtab në Akademinë e Mbrojtjes, si dhe të ketë dhënë provimet për vetëdrejtim sipas funksionit organik.

d) Kapiteni i rangut II, për të fituar gradën kapiten i rangut I, të ketë kryer kursin e Shtabit të Përgjithshëm në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse të njësuar me të në akademitë ushtarake jashtë vendit.

dh) Kapiteni i rangut I, për të fituar gradën madhore, përveç kursit të Shtabit të Përgjithshëm,

të ketë kryer kursin e lartë në kolegjin e mbrojtjes në Akademinë e Mbrojtjes ose kurse, ose kolegje të larta ushtarake jashtë vendit.

2. Nënoficerët:

a) Kapteri V deri në kapter II e fitojnë gradën njëlloj si nënoficerët e forcave tokësore.

b) Kapteri I të ketë kryer kursin fillestar të kualifikimit të nënoficerëve pranë Akademisë së Detarisë.

c) Kapteri të ketë kryer kursin e avancuar të kualifikimit të nënoficerëve në Akademinë e Detarisë.

ç) Kryekapteri, përveç kurseve të mësipërme, të ketë kryer kurs të veçantë kualifikimi në specialitetin përkatës në Akademinë e Detarisë.

3. Ushtarë (detarë):

a) Ushtari (detari), për të fituar gradën tetar, të ketë kryer periudhën e plotë të përgatitjes së përgjithshme (përshtatjen me jetën ushtarake) dhe atë individuale, speciale, deri në skuadër dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve të mundshme.

b) Tetari, për të fituar gradën rreshter III, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit në togë dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve.

c) Rreshteri III, për të fituar gradën rreshter II, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit në nënrepart (kompani, bateri) dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve.

ç) Rreshteri III, për të fituar gradën rreshter II, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit në nënrepart (kompani, bateri) dhe të jetë vlerësuar me mbi 80 për qind të pikëve.

d) Rreshteri II, për të fituar gradën rreshter I, zakonisht është ushtar me pagesë ose rezervist, të ketë kryer periudhën e plotë të kompaktësimit të veprimeve, në përbërje të repartit (batalionit) dhe të ketë marrë mbi 80 për qind të pikëve në vlerësim. Kjo gradë merret pas kryerjes së shërbimit të detyrueshëm ushtarak, sipas llojit të armës dhe shërbimit.

#### Neni 21

1. Oficerët, që kryejnë detyra në specialitet, si mjek, inxhinier, jurist, ekonomist-financier dhe funksione të tjera të ngjashme në Forcat e Armatosura, gradën deri major (kapiten I i rangut III) e fitojnë sipas vjetërsisë në shërbim dhe jo sipas kriterëve që përcaktojnë nenet 18, 19, 20 të këtij ligji.

2. Për të fituar grada të tjera të larta të kryejnë kurse kualifikimi sipas funksioneve organike, në akademitë ushtarake brenda ose jashtë vendit sipas profesionit dhe llojit të forcës ku shërben, ndërsa për të fituar grada madhore të kenë kryer Akademinë e Mbrojtjes ose akademi ushtarake jashtë vendit të njësuara me to.

3. Kur oficerët, e përmendur në paragrafin e parë të këtij neni, kërkojnë të përparojnë në gradë e karrierë, sipas përcaktimeve të paragrafit të dytë të këtij neni, organet kompetente janë të detyruara t'u ofrojnë kurset e nevojshme të arsimimit dhe kualifikimit.

#### Neni 22

Gradimi i parakohshëm i ushtarakëve për gradën e radhës mund të bëhet, jo më parë se një vit nga plotësimi i afatit kohor të qëndrimit në një gradë, vetëm një herë gjatë karrierës ushtarake.

#### Neni 23

1. Autoritete kompetente për vlerësimin e përparimit të oficerëve në gradë dhe karrierë, si dhe për kualifikimin brenda dhe jashtë vendit, janë komisionet e karrierës.

2. Komisionet e karrierës janë:

a) Komisioni i veçantë në Ministrinë e Mbrojtjes, i cili vlerëson oficerët me gradë madhore.

b) Komisioni i lartë në Ministrinë e Mbrojtjes dhe komandat e llojeve të forcave (shërbimeve), Komanda e Doktrinës dhe Stërvitjes dhe Komanda e Logjistikës, të cilët vlerësojnë oficerët me gradë nga major deri kolonel.

c) Komisioni i zakonshëm në komandat e llojeve të forcave (shërbimeve), në Komandën e Doktrinës e të Stërvitjes në Komandën e Logjistikës, i cili vlerëson oficerët me gradë nga nëntoger deri kapiten dhe nënoficerët e karrierës.

3. Komisionet e karrierës në Ministrinë e Mbrojtjes krijohen nga Ministri i Mbrojtjes me propozim të Shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura. Ndërsa komisionet në komandat e llojeve të forcave (shërbimeve) dhe komandat e tjera krijohen nga Ministri i Mbrojtjes me propozimin e komandantëve përkatës.

4. Përbërja e Komisioneve të Karrierës:

a) Komisioni i veçantë i karrierës përbëhet nga:

- Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, Kryetar i Komisionit;

- një gjeneral major më i vjetri në gradë;

- tre gjeneralë brigade më të vjetër në gradë dhe për të njëjtën vjetërsi grade ata me moshë më të madhe.

b) Komisioni i lartë i karrierës përbëhet nga:

- një gjeneral major, si kryetar komisioni në Ministrinë e Mbrojtjes dhe në komandat e forcave (shërbimeve), Komandën e Doktrinës së Stërvitjes dhe Komandën e Logjistikës;

- tre gjeneralë brigade nga specialitete të ndryshme;

- dy kolonelë më të vjetër në gradë;

- një nënkolonel.

c) Komisioni i zakonshëm i karrierës përbëhet nga:

- shefi i shtabit i llojit të forcës (shërbimit), kryetar;

- pesë kolonelë (kapitenë të rangut të parë) që i përkasin specialiteteve të ndryshme;

- një nënkolonel më i vjetri në gradë.

5. Funksionimi, detyrat dhe të drejtat e Komisionit të Karrierës përcaktohen me rregullore të miratuara nga Ministri i Mbrojtjes.

Nuk bëjnë pjesë në komisionet e karrierës:

a) Ministri dhe Zëvendësministri i Mbrojtjes

b) Shefi i Kabinetit të Ministrit të Mbrojtjes

c) Këshilltari Ushtarak i Presidentit të Republikës

d) Këshilltari Ushtarak i Kryeministrit

dh) Oficerët e Shërbimit Informativ

6. Komisionet e gradave të karrierës i përfundojnë procedurat e punës së tyre në muajin qershor të çdo viti.

## Neni 24

1. Njësimi i gradave me funksionet e larta në hierarkinë e komandimit të Forcave të Armatosura është:

a) Gjeneral brigade, komandant brigade këmbësorie me aktivë.

b) Gjeneral major zëvendës shef i Shtabit të Përgjithshëm, komandant force.

c) Gjeneral lejtnant - gjeneral, shef i Shtabit të Përgjithshëm, komandant i Forcave të Armatosura në kohë lufte.

2. Njësimi i gradave me funksionet e tjera, që nuk përfshihen në paragrafin e parë të këtij neni, në të gjitha nivelet e hierarkisë së komandimit dhe të drejtimit të Forcave të Armatosura, përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit të Mbrojtjes.

## Neni 25

1. Pezullimi është ndërprerja e përkohshme e marrëdhënieve ligjore të punës për periudhën sa zgjat arsyeja e ndërprerjes. Në mbarim të kësaj periudhe, ushtaraku rimerr funksionin e tij, me përjashtim të rastit kur dënohet me heqje lirie.

2. Ushtaraku pezullohet :

a) kur ndaj tij fillon ndjekja penale dhe vendoset masa e sigurisë, arrest me burg, deri në marrjen e një vendimi përfundimtar nga gjykata;

b) për periudha studimi, më shumë se 6 muaj, të ndërmarra me nismën e vetë ushtarakut, por në lidhje me profesionin që ai ushtron.

3. Gjatë periudhës së pezullimit ushtaraku nuk paguhet. Në rastin e parashikuar në pikën 2 shkronja "a" të këtij neni, kur çështja penale pushohet ose kur, me vendim gjykatë të formës së prerë

deklarohet i pafajshëm, ushtarakut i jepet paga bazë e funksionit të tij, që nga çasti i pezullimit.

4. Periudha e kohës së pezullimit nga detyra njihet si vjetërsi grade dhe shërbimi në Forcat e Armatosura, kur pezullimi ndodh për rastin e parashikuar në pikën 2 shkronja "a" të këtij neni dhe çështja penale pushohet ose kur, me vendim gjykate të formës së prerë, deklarohet i pafajshëm, ndërsa për rastin e parashikuar në pikën 2 shkronja "b", periudha e pezullimit njihet vetëm për efekt të vjetërsisë së gradës.

5. Pezullimi i oficerit nga detyra bëhet me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes, ndërsa nënoficeri dhe ushtari me pagesë me urdhër të komandantit të forcës.

#### Neni 26

1. Ushtaraku del në rezervë kur:
  - a) nuk përparon në gradë;
  - b) bëhen ndryshime strukturore ose shkurtime në numrin e personelit të Forcave të Armatosura dhe sistemimi në një detyrë tjetër është i pamundur;
  - c) ka plotësuar afatin e kontratës;
  - ç) paraqet kërkesën e tij;
2. Oficerët dalin në rezervë me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.
3. Nënoficerët dhe ushtarët me pagesë dalin në rezervë me urdhër të komandantit të forcës.
4. Kur del në rezervë me kërkesë të tij, ushtaraku duhet të paraqesë kërkesën me shkrim tre muaj para daljes në rezervë.

#### Neni 27

1. Ushtaraku del në lirim kur:
  - a) ka plotësuar moshën për pension pleqërie;
  - b) është dënua me burgim me vendim gjykate të formës së prerë;
  - c) bëhet i paaftë nga ana shëndetësore për shërbim ushtarak, deklaruar me vendim të Komisionit të Spitalit Qendror Ushtarak;
  - ç) paraqet kërkesën e tij;
  - d) konstatohet papërshtatshmëria me vendin e punës, sipas ligjit "Për statusin e ushtarakut të Forcave të Armatosura".
2. Oficerët dalin në lirim me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.  
Nënoficerët dhe ushtarët me pagesë dalin në lirim me urdhër të komandantit të forcës.
3. Kur del në lirim me kërkesën e tij, ushtaraku duhet ta paraqesë kërkesën me shkrim tre muaj para daljes në lirim.

#### Neni 28

1. Për të gjitha mosmarrëveshjet që lindin në procedurën e dhënies së gradave, uljen në gradë, nxjerrjen në rezervë ose lirim nga shërbimi ushtarak në Forcat e Armatosura, ushtaraku ka të drejtë të ankohet te Ministri i Mbrojtjes, brenda 30 ditëve. Për rishqyrtimin e ankesave Ministri i Mbrojtjes krijon një komision tjetër nga ai i parashikuar në nenin 23 dhe brenda 30 ditëve jepen përgjigjet përkatëse.
2. Kur mosmarrëveshja nuk zgjidhet, sipas paragrafit të parë të këtij neni, ushtarakut i lind e drejta, brenda 30 ditëve nga data e njoftimit (përgjigjes), të ankohet në gjykatë.
3. Kur akti i shfuqizuar nga gjykata ka të bëjë me nxjerrjen në rezervë ose me lirimin e ushtarakut nga Forcat e Armatosura, ai ka të drejtë të rikthehet në detyrën e mëparshme ose në një detyrë tjetër të njëjtë me atë të mëparshmen.

#### Neni 29

Ushtarakët që dalin në lirim për efekt moshe, paaftësie shëndetësore, si dhe ata që dalin në rezervë gëzojnë të drejtën e mbajtjes së uniformës ushtarake dhe të gradës që kishin në çastin e daljes në lirim ose rezervë, si dhe përdorimin e saj vetëm në rastet e festave zyrtare dhe të ceremonive të

ndryshme ushtarake.

#### Neni 30

1. Ushtarakët në rezervë rikthehen në shërbimin aktiv vetëm në rastet kur:
  - a) bëhen shtesa në numrin e personelit të Forcave të Armatosura;
  - b) bëhet mobilizimi i përgjithshëm ose i pjesshëm.
2. Në këto raste ata mbajnë gradën e fundit që kishin në çastin e daljes në rezervë.

#### Neni 31

Gradimet e radhës bëhen një herë në vit në muajin shtator.

#### Neni 32

Forma dhe ndërtimi i gradave ushtarake caktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

#### Neni 33

Në rastet e riorganizimit strukturor të Forcave të Armatosura, për mungesë funksioni organik që nuk përputhet me gradën që mban ushtaraku, me pëlqimin e ushtarakut, atij i krijohet mundësia e kryerjes së shërbimit në një funksion më të ulët duke mbajtur gradën që ka, por jo më shumë se 3 vjet.

### KREU IV DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

#### Neni 34

1. Oficerët që mbajnë gradën kapiten I dhe, pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, plotësojnë kriteret për fitimin e një grade më të lartë, gradohen major. Të tjerët mbajnë gradën kapiten I deri në testimin e radhës.
2. Përputhja e gradave me funksionet, pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, të përfundojë brenda vitit 2003.

#### Neni 35

Këshilli i Ministrave dhe Ministria e Mbrojtjes të nxjerrin aktet e nevojshme në zbatim të këtij ligji brenda 6 muajve nga data e hyrjes në fuqi.

#### Neni 36

Ligji nr.7750, datë 13.9.1993 "Për gradat në Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë", nenet 16, 28, 29, 30, 31, 32 të ligjit nr.7978, datë 26.7.1995 "Për Forcat e Armatosura në Republikën e Shqipërisë", si dhe çdo akt tjetër ligjor e nënligjor që bien në kundërshtim me kërkesat e këtij ligji, shfuqizohen.

#### Neni 37

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekreten nr.2792, datë 17.11.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,  
Rexhep Meidani**